Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN MÄÄRÄYS (kuudes jaosto)

12 päivänä lokakuuta 2016*

[Tekstiä oikaistu 15.12.2016 annetulla määräyksellä]

Ennakkoratkaisupyyntö — Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 99 artikla — Kulutusluottosopimukset — Direktiivi 2008/48/EY — Asuntolainasopimus — Vaihtuva korkokanta — Luotonantajan velvollisuudet — Kansallisen lainsäädännön voimaantulopäivänä voimassa olleisiin sopimuksiin sovellettava lainsäädäntö — Direktiivin 2008/48 soveltamatta jättäminen

Yhdistetyissä asioissa C-511/15 ja C-512/15,

joissa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvista ennakkoratkaisupyynnöistä, jotka Prekršajni sud u Bjelovaru (Bjelovarin rikosasioita käsittelevä alioikeus, Kroatia) on esittänyt 15.9.2015 tekemillään päätöksillä, jotka ovat saapuneet unionin tuomioistuimeen 25.9.2015, saadakseen ennakkoratkaisun asioissa

Renata Horžić (C-511/15) ja

Siniša Pušić (C-512/15)

vastaan

Privredna banka Zagreb d.d. ja

Božo Prka,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto)

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja E. Regan (esittelevä tuomari) sekä tuomarit J.-C. Bonichot ja A. Arabadjiev,

julkisasiamies: E. Sharpston,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Kroatian tasavalta, asiamiehenään A. Metelko-Zgombić,

— Tšekin tasavalta, asiamiehinään M. Smolek ja J. Vláčil,

— Euroopan komissio, asiamiehinään G. Goddin ja M. Mataija,

* Oikeudenkäyntikieli: kroatia.

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian perustellulla määräyksellä unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 99 artiklan mukaisesti,

on antanut seuraavan

määräyksen

1 [Sellaisena kuin se on oikaistuna 15.12.2016 annetulla määräyksellä] Ennakkoratkaisupyynnöt koskevat kulutusluottosopimuksista ja neuvoston direktiivin 87/102/ETY kumoamisesta 23.4.2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/48/EY (EUVL 2008, L 133, s. 66 sekä oikaisut EUVL 2009, L 207, s. 14, EUVL 2010, L 199, s. 40, EUVL 2011, L 234, s. 46 ja EUVL 2015, L 36, s. 15) 23 artiklan ja 30 artiklan 1 kohdan tulkintaa.

2 Nämä pyynnöt on esitetty rikosoikeudenkäynneissä, jotka ovat tulleet vireille asianomistaja Renata Horžićin ja asianomistaja Siniša Pušićin tehtyä Privredna banka Zagreb d.d:stä ja kyseisen yhtiön yhtiömies Božo Prkasta (yhdessä vastaajat) rikosilmoituksen sen vuoksi, etteivät nämä väitetysti ole noudattaneet tiettyjä kulutusluottoalan velvollisuuksiaan.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

3 Direktiivin 2008/48 yhdeksännessä ja kymmenennessä perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(9) Täydellinen yhdenmukaistaminen on tarpeen, jotta varmistetaan, että [unionin] kaikki kuluttajat voivat käyttää hyväkseen etujensa korkeatasoista ja yhtäläistä suojaa ja jotta voidaan luoda aidot sisämarkkinat. Jäsenvaltioille ei tämän vuoksi olisi annettava mahdollisuutta pitää voimassa tai ottaa käyttöön kansallisia säännöksiä tässä direktiivissä vahvistettujen säännösten lisäksi. Tällaista rajoitusta olisi kuitenkin sovellettava ainoastaan silloin, kun kyse on tässä direktiivissä yhdenmukaistetuista säännöksistä. Jos tällaisia yhdenmukaistettuja säännöksiä ei ole, jäsenvaltioiden olisi vapaasti voitava pitää voimassa tai ottaa käyttöön kansallista lainsäädäntöä. – –

(10) Yhdenmukaistamisen soveltamisala määräytyy tähän direktiiviin sisältyvien määritelmien perusteella. Jäsenvaltioiden velvollisuuden panna tämän direktiivin säännökset täytäntöön olisi näin ollen rajoituttava näiden määritelmien mukaisesti määräytyvään soveltamisalaan. Tällä direktiivillä ei kuitenkaan olisi rajoitettava tämän direktiivin säännösten soveltamista jäsenvaltioiden toimesta [unionin] lainsäädännön mukaisesti aloihin, jotka eivät kuulu sen soveltamisalaan. Jäsenvaltio voisi näin pitää voimassa tai ottaa käyttöön tämän direktiivin säännöksiä tai sen tiettyjä säännöksiä vastaavaa kansallista lainsäädäntöä, joka koskee muita kuin tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvia luottosopimuksia – –”

4 Kyseisen direktiivin 14 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”Tämän direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle olisi jätettävä luottosopimukset, joissa luoton myöntämisen vakuutena on kiinteä omaisuus. Tämä luottotyyppi on hyvin erityisluonteinen. Tämän direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle olisi jätettävä myös luottosopimukset, joilla on tarkoitus rahoittaa maa-alueen tai olemassa olevan tai suunnitellun rakennuksen omistusoikeuden hankkiminen tai säilyttäminen. – –”

5 Mainitun direktiivin 2 artiklassa, jonka otsikko on ”Soveltamisala”, säädetään seuraavaa:

”1. Tätä direktiiviä sovelletaan luottosopimuksiin.

2. Tätä direktiiviä ei sovelleta seuraavaan:

– –

b) luottosopimukset, joiden tarkoituksena on maa-alueen tai olemassa olevan tai suunnitellun rakennuksen omistusoikeuden hankkiminen tai säilyttäminen;

– –”

6 Saman direktiivin 11 artiklassa, jonka otsikko on ”Lainakorkoa koskevat tiedot”, säädetään seuraavaa:

”1. Kuluttajalle on tarvittaessa tiedotettava mahdollisesta lainakoron muutoksesta kirjallisesti tai muulla pysyvällä välineellä ennen muutoksen voimaantuloa. Tiedoissa on mainittava suoritettavien maksujen suuruus uuden lainakoron voimaantulon jälkeen ja, jos maksujen lukumäärä tai maksuvälit muuttuvat, niitä koskevat tiedot.

2. Osapuolet voivat kuitenkin sopia luottosopimuksessa, että 1 kohdassa tarkoitetut tiedot annetaan kuluttajalle määräajoin tapauksissa, joissa lainakoron muutos johtuu viitekoron muutoksesta ja uusi viitekorko julkistetaan asianmukaisin keinoin ja uutta viitekorkoa koskevat tiedot ovat myös saatavilla luotonantajan tiloissa.”

7 Direktiivin 2008/48 22 artiklan, jonka otsikko on ”Yhdenmukaistaminen ja direktiivin säännösten pakottavuus”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tässä direktiivissä olevien yhdenmukaistettujen säännösten osalta jäsenvaltiot eivät voi kansallisessa lainsäädännössään pitää voimassa tai ottaa käyttöön säännöksiä, jotka poikkeavat tässä direktiivissä annetuista.”

8 Kyseisen direktiivin 23 artiklassa, jonka otsikko on ”Seuraamukset”, säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on annettava säännökset tämän direktiivin nojalla annettujen kansallisten säännösten rikkomiseen sovellettavista seuraamuksista ja toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että ne pannaan täytäntöön. Säädettyjen seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia.”

9 Mainitun direktiivin 30 artiklassa, jonka otsikko on ”Siirtymätoimenpiteet”, säädetään seuraavaa:

”1. Tätä direktiiviä ei sovelleta luottosopimuksiin, jotka ovat voimassa kansallisten täytäntöönpanosäännösten voimaantulopäivänä.

2. Jäsenvaltioiden on kuitenkin varmistettava, että 11 – – artiklaa – – sovelletaan myös toistaiseksi voimassa oleviin luottosopimuksiin, jotka ovat voimassa kansallisten täytäntöönpanosäännösten voimaantulopäivänä.”

Kroatian oikeus

10 Direktiivin 2008/48 säännökset on pantu täytäntöön kansallisessa oikeudessa kulutusluotosta annetulla lailla (Zakon o potrošačkom kreditiranju; Narodne novine, br. 75/09), joka tuli voimaan 1.1.2010.

11 Kyseisen lain 3 §:ssä luetellaan sen soveltamisalan ulkopuolelle jäävät luottosopimuslajit, eikä näiden joukossa mainita luottosopimuksia, joiden vakuutena on kiinteä omaisuus tai siihen rinnastettavissa oleva muu vakuus, eikä luottosopimuksia, joilla on tarkoitus rahoittaa maa-alueen tai olemassa olevan tai suunnitellun rakennuksen omistusoikeuden hankkiminen tai säilyttäminen.

12 Kyseisen lain 11 §:ssä, jonka otsikko on ”Lainakorkoa koskevat tiedot”, säädetään seuraavaa:

”(1) Jos on sovittu vaihtuvasta lainakorosta, luotonantajan on ilmoitettava kuluttajalle mahdollisesta koron muutoksesta kirjallisesti tai muulla pysyvällä välineellä vähintään 15 päivää ennen muutoksen voimaantuloa. Tiedoissa on mainittava maksuerien suuruus uuden koron voimaantulon jälkeen ja, jos maksuerien lukumäärä tai maksuvälit muuttuvat, niitä koskevat tiedot.

(2) Osapuolet voivat sopia luottosopimuksessa, että 1 momentissa tarkoitetut tiedot annetaan kuluttajalle määräajoin tapauksissa, joissa lainakoron muutos johtuu viitekoron muutoksesta ja uusi viitekorko julkistetaan muun muassa luotonantajan tiloissa.”

13 Kulutusluotosta annettua lakia muutettiin 1.1.2014 alkavin vaikutuksin kulutusluotosta annetun lain muuttamisesta ja täydentämisestä annetulla lailla (Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju; Narodne novine, br. 143/13).

14 Viimeksi mainitun lain 3 §:llä kulutusluotosta annettuun lakiin, sellaisena kuin se on muutettuna, lisättiin 11 a §, jonka otsikko on ”Vaihtuvat lainakorot” ja jossa säädetään seuraavaa:

”(1) Jos on sovittu vaihtuvista lainakoroista, velkojan on

a) määritettävä vaihtuvien lainakorkojen muuttamista koskevia päätöksiä tehtäessä sovellettava viitekorko, joka on selvä ja kuluttajien tiedossa, ja

b) vahvistettava a kohdassa tarkoitetun viitekoron vaihtelujen ja näistä vaihteluista vaihtuvalle korolle aiheutuvien seurausten välinen laadullinen ja määrällinen syy-yhteys, ja

c) määritettävä, mitä ajanjaksoja vaihtuvien lainakorkojen suuruuden muuttamista koskeva päätös koskee (eli mikä on perusajanjakso ja mitkä ovat viiteajanjaksot).

(2) Tämän pykälän 1 momentissa tarkoitettu viitekorko on yksi seuraavista muuttujista: Euribor, Libor, TNR, valtion joukkovelkakirjojen tuotto tai yksityishenkilöiden tietyssä valuutassa tekemien talletusten keskimääräinen korko. Vaihtuva korko määritetään lisäämällä sovittuun viitekorkoon kiinteä marginaali, jota pankit eivät laina-aikana saa ylittää ja josta on sovittava samalla kuin viitekorosta.

(3) Lainakorkojen vaihtelu tiettynä viiteajanjaksona ei prosenttiyksikköinä ilmaistuna voi olla suurempi tai pienempi kuin tämän pykälän 1 momentissa tarkoitetun viitekoron vaihtelu.

(4) Jos velkoja tarjoaa vaihtuvia korkoja, se on velvollinen ennen luottosopimuksen tekemistä ilmoittamaan kuluttajalle selvästi ja yksiselitteisesti tämän pykälän 1 momentissa tarkoitetuista seikoista sekä varoittamaan kuluttajaa kaikista korkojen vaihteluun liittyvistä riskeistä ja esittämään selvästi ja yksiselitteisesti kyseisessä luottosopimuksessa ne muuttujat, joiden perusteella vaihtuva korko lasketaan.

(5) Kaikkien sellaisten voimassa olevien luottosopimusten osalta, jotka on tehty ennen tämän lain voimaantuloa ja joissa ei ole määritetty viitekorkoa eikä syy-yhteyttä, velkojan on tämän pykälän mukaisesti määritettävä viitekorot käyttämällä yhtä seuraavista muuttujista:

— viitekorko (Euribor, Libor) tai

— TNR tai

— valtiovarainministeriön liikkeelle laskemien valtion joukkovelkakirjojen tuotto tai

— yksityishenkilöiden tietyssä valuutassa tekemien talletusten keskimääräinen korkotaso;

velkojan on ilmoitettava myös kiinteä korkomarginaali ja korkotason muuttumisvälit. – –

– –”

15 Kulutusluotosta annetun lain, sellaisena kuin se on muutettuna, 26 §:n 1 momentin 28 kohdan mukaan luotonantajalle tai luoton välittäjälle, joka jättää noudattamatta mainitun lain 11 a §:n 5 momentissa säädettyjä velvollisuuksiaan, on tuomittava sakkorangaistus.

16 Kulutusluotosta annetun lain muuttamisesta ja täydentämisestä annetun lain 13 §:ssä säädetään seuraavaa:

”(1) Siltä osin kuin tämän lain 3 § koskee kulutusluotosta annetun lain – – 11 a §:n 5 momenttia, sitä sovelletaan kaikkiin kulutusluottosopimuksiin niiden tekoajankohdasta riippumatta.

(2) Niiden voimassa olevien luottosopimusten osalta, jotka oli tehty ennen tämän lain voimaantuloa ja joissa ei ole määritetty viitekorkoja eikä niiden syy-yhteyksiä, luotonantajien on 1.1.2014 mennessä sovittava velallisten kanssa korosta ja määritettävä viitekorko ja kiinteä korkomarginaali sekä vaihtuvien korkojen soveltamisajat.”

Pääasiat ja ennakkoratkaisukysymykset

17 Renata Horžić ja Siniša Pušić (jäljempänä asianomistajat) tekivät molemmat vastaavasti 12.10.2005 ja 21.9.2006 vastaajien kanssa vaihtuvakorkoiset asuntolainasopimukset, joiden mukainen korko vahvistettiin 4,03 prosentiksi ja 4,25 prosentiksi. Kyseinen korkotaso nousi sittemmin useaan otteeseen saavuttaen lopulta vastaavasti 5,95 prosenttia ja 6,00 prosenttia.

18 Kyseiset asianomistajat saivat viimeisen korotuksen yhteydessä Privredna banka Zagrebilta ilmoituksen, jonka mukaan mainittu korotus selittyi myytävien pankkituotteiden ryhmissä tapahtuneilla muutoksilla ja yritystoiminnan vakaudella. Kyseiseen ilmoitukseen ei sitä vastoin sisältynyt mitään tietoja tämän korotuksen laskennassa käytetyistä viitekoroista.

19 Tämän vuoksi asianomistajat panivat Prekršajni sud u Bjelovarussa (Bjelovarin rikosasioita käsittelevä alioikeus, Kroatia) vastaajia vastaan vireille oikeudenkäynnin sillä perusteella, että nämä olivat rikkoneet kulutusluotosta annettua lakia, sellaisena kuin se oli muutettuna, koska nämä eivät olleet 1.1.2014 mennessä laatineet heidän luottosopimuksiinsa liitettä, jossa olisi kyseisen lain 11 a §:n 5 momentin säännösten mukaisesti määritelty korkoihin sovellettavat viitekorot ja kiinteät korkomarginaalit sekä näiden soveltamisajanjakso.

20 Vastaajat kuitenkin väittivät, ettei mainittu laki ole direktiivin 2008/48 eikä etenkään sen 30 artiklan 1 kohdan mukainen, koska sillä asetetaan luotonantajalle velvollisuus määrittää sellaisten vaihtuvakorkoisten luottosopimusten korkotaso, jotka olivat voimassa saman lain voimaantulopäivänä eli 1.1.2014, ja koska siitä näin aiheutui kyseisen säännöksen vastainen taannehtiva vaikutus siitäkin huolimatta, että mainitulla direktiivillä on toteutettu täydellinen yhdenmukaistaminen.

21 Tässä tilanteessa Prekršajni sud u Bjelovaru on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Voidaanko [kulutusluotosta annetun lain, sellaisena kuin se on muutettuna] taannehtivaa soveltamista tulkita ja arvioida yksinomaan kyseisen lain säännösten mukaisesti, ja onko tältä osin [mainitun] lain tällainen soveltaminen yhteensopivaa unionin oikeuden ja erityisesti – – direktiivin 2008/48 30 artiklan – jonka 1 kohdassa nimenomaisesti säädetään, että kyseisen direktiivin säännöksiä ei sovelleta luottosopimuksiin, jotka on tehty ennen [kyseisen direktiivin] kansallisten täytäntöönpanosäännösten voimaantuloa – säännösten kanssa?

2) Kun edellä mainittu otetaan huomioon, voidaanko kulutusluotosta annetun lain[, sellaisena kuin se on muutettuna,] 26 §:n 1 momentin 28 kohdan seuraamussäännösten rikkomista tulkita direktiivin [2008/48] 23 artiklan mukaan ja sen 30 artiklan siirtymäsäännösten valossa siten, ettei seuraamuksia, joista on säädetty kyseisen direktiivin perusteella annetun kansallisen lainsäädännön rikkomisesta, voida soveltaa mahdollisiin rikkomisiin, jotka liittyvät luottosopimuksiin, jotka olivat jo voimassa silloin, kun kansalliset täytäntöönpanosäännökset tulivat voimaan?”

22 Asiat C-511/15 ja C-512/15 yhdistettiin unionin tuomioistuimen presidentin 28.10.2015 antamalla määräyksellä kirjallista käsittelyä ja tämän määräyksen antamista varten.

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

23 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy kysymyksillään, jotka on syytä tutkia yhdessä, pääasiallisesti, onko direktiivin 2008/48 23 artiklaa ja 30 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että ne ovat esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaisille kansallisille säännöksille, joiden mukaan luotonantajan on rikosoikeudellisten seuraamusten uhalla noudatettava vaihtuvan korkotason alaan liittyviä velvollisuuksia kyseisten säännösten voimaantulopäivänä voimassa olleiden sopimusten osalta.

24 Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 99 artiklassa määrätään, että jos ennakkoratkaisukysymykseen annettava vastaus on selvästi johdettavissa oikeuskäytännöstä, unionin tuomioistuin voi esittelevän tuomarin ehdotuksesta ja julkisasiamiestä kuultuaan milloin tahansa päättää ratkaista asian perustellulla määräyksellä.

25 Tätä määräystä on sovellettava nyt käsiteltävissä asioissa. Kuten Kroatian ja Tšekin hallitukset sekä Euroopan komissio ovat väittäneet, vastaus ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin on nimittäin selvästi johdettavissa unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä, etenkin 22.7.2012 annetusta tuomiosta SC Volksbank România (C-602/10, EU:C:2012:443) ja 3.7.2014 annetusta määräyksestä Tudoran (C-92/14, EU:C:2014:2051).

26 Tässä suhteessa on syytä muistuttaa, että – kuten vastaajat ovat väittäneet – direktiivin 2008/48 22 artiklan 1 kohdasta, kun sitä tulkitaan kyseisen direktiivin yhdeksännen ja kymmenennen perustelukappaleen valossa, tosin ilmenee, että direktiivin tavoitteena on kyseisen direktiivin soveltamisalaan kuuluvien luottosopimusten osalta täydellinen yhdenmukaistaminen, ja että mainittu direktiivi, kuten kyseisen 22 artiklan otsikosta ilmenee, on pakottava, mitkä seikat on ymmärrettävä siten, että aloilla, joita kyseinen yhdenmukaistaminen nimenomaisesti koskee, jäsenvaltioilla ei ole oikeutta pitää voimassa tai ottaa käyttöön muunlaisia kuin direktiivissä säädetyn kaltaisia kansallisia säännöksiä (tuomio 12.7.2012, SC Volksbank România, C-602/10, EU:C:2012:443, 38 kohta).

27 On kuitenkin niin, että direktiivin 2008/48 2 artiklan 2 kohdan b alakohdan täysin selvän sanamuodon mukaan ja kyseisen direktiivin 14 perustelukappale huomioon ottaen luottosopimukset, joilla on tarkoitus rahoittaa maa-alueen tai olemassa olevan tai suunnitellun rakennuksen omistusoikeuden

hankkiminen tai säilyttäminen, eivät kuulu mainitun direktiivin aineelliseen soveltamisalaan (ks. vastaavasti tuomio 12.7.2012, SC Volksbank România, C-602/10, EU:C:2012:443, 42 kohta ja määräys 3.7.2014, Tudoran, C-92/14, EU:C:2014:2051, 30 kohta).

28 Tästä seuraa, että koska ennakkoratkaisupyynnöistä ilmenee, että pääasiassa kyseessä olevat luottosopimukset ovat ”asuntolainasopimuksia”, direktiiviä 2008/48 ei sovelleta pääasian tosiseikkoihin (ks. vastaavasti tuomio 12.7.2012, SC Volksbank România, C-602/10, EU:C:2012:443, 41 ja 42 kohta sekä määräys 3.7.2014, Tudoran, C-92/14, EU:C:2014:2051, 31 kohta).

29 Vaikka näin on, jäsenvaltiot voivat – kuten myös kyseisen direktiivin kymmenennestä perustelukappaleesta ilmenee – unionin oikeuden mukaisesti soveltaa kyseisen direktiivin säännöksiä aloilla, jotka eivät kuulu tämän soveltamisalaan. Unionin tuomioistuin on näet jo katsonut, että jäsenvaltiot voivat pitää voimassa tai ottaa käyttöön kyseisen direktiivin säännöksiä tai sen tiettyjä säännöksiä vastaavia kansallisia toimenpiteitä, jotka koskevat muita kuin kyseisen direktiivin soveltamisalaan kuuluvia luottosopimuksia (tuomio 12.7.2012, SC Volksbank România, C-602/10, EU:C:2012:443, 40 kohta).

30 Direktiivillä 2008/48 tavoiteltu yhdenmukaistaminen ei näin ollen ole esteenä sille, että jäsenvaltio sisällyttää pääasiassa kyseessä olevan kaltaiset luottosopimukset kyseisen direktiivin täytäntöönpanevan kansallisen toimenpiteen soveltamisalaan, jotta kaikkia tai tiettyjä kyseisen direktiivin säännöksiä sovellettaisiin kyseisiin sopimuksiin (tuomio12.7. 2012, SC Volksbank România, C-602/10, EU:C:2012:443, 40 ja 43 kohta).

31 Kuten direktiivin 2008/48 yhdeksännestä ja kymmenennestä perustelukappaleesta ilmenee, jäsenvaltiot voivat lähtökohtaisesti määrittää edellytykset, joilla ne aikovat laajentaa kansallisen järjestelmänsä, jolla kyseinen direktiivi pannaan täytäntöön, koskemaan pääasiassa kyseessä olevan kaltaisia luottosopimuksia, jotka eivät kuulu johonkin niistä aloista, joilla unionin lainsäätäjän tarkoituksena on ollut antaa yhdenmukaistettuja säännöksiä (tuomio 12.7.2012, SC Volksbank România, C-602/10, EU:C:2012:443, 52 kohta).

32 Tästä seuraa, että vaikka jäsenvaltiot voivat lisätä kansalliseen lainsäädäntöönsä, jolla direktiivi 2008/48 pannaan täytäntöön, näitä sopimuksia koskevan säännön, joka vastaa nimenomaisesti kyseisen direktiivin 30 artiklan 1 kohdassa säädettyä siirtymätoimenpidettä, ne voivat lähtökohtaisesti EUT-sopimuksen määräyksiä noudattaen ja mahdollisesti merkityksellisten johdetun oikeuden muiden säädösten soveltamista rajoittamatta vahvistaa myös toisenlaisen siirtymätoimenpiteen, joka merkitsee sitä, että kyseistä lainsäädäntöä sovelletaan myös sopimuksiin, jotka olivat voimassa sen voimaantulopäivänä (tuomio 12.7.2012, SC Volksbank România, C-602/10, EU:C:2012:443, 53 kohta).

33 Tämä koskee myös direktiivin 2008/48 23 artiklassa tarkoitettua seuraamusjärjestelmää. Mainittu artikla ei näin ole esteenä sille, että jäsenvaltio kansallisessa lainsäädännössään soveltaa seuraamuksia koskevia säännöksiä direktiivin 2008/48 aineelliseen soveltamisalaan kuulumattomiin, voimassa oleviin luottosopimuksiin, jos kyseisen lainsäädännön säännöksiä on rikottu.

34 Tämä tulkinta pätee sitäkin suuremmalla syyllä nyt esillä olevassa asiassa, koska pääasioissa kyseessä olevat vaihtuvien korkojen määrittämistä koskevat kansalliset säännökset – toisin kuin kulutusluotosta annetun lain 11 §, joka on direktiivin 2008/48 lainakorkoa koskeviin tietoihin liittyvän 11 artiklan täytäntöönpanotoimenpide –, sellaisina kuin ne ovat etenkin kulutusluotosta annetun lain, sellaisena kuin se on muutettuna, 11 a §:ssä, eivät vastaa yhtäkään direktiivin 2008/48 säännöksistä ja koska niitä ei tämän vuoksi voida pitää sen täytäntöönpanosäännöksinä.

35 Kaiken edellä lausutun nojalla esitettyihin kysymyksiin on vastattava niin, että direktiivin 2008/43 23 artiklaa ja 30 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, etteivät ne ole esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaisille kansallisille säännöksille, joiden mukaan luotonantajan on rikosoikeudellisten seuraamusten uhalla noudatettava vaihtuvan koron alaan liittyviä velvollisuuksia

kyseisten säännösten voimaantulopäivänä voimassa olleiden sopimusten osalta, koska nämä luottosopimukset eivät kuulu kyseisen direktiivin aineelliseen soveltamisalaan ja koska tätä ei myöskään panna täytäntöön mainituilla velvollisuuksilla.

Oikeudenkäyntikulut

36 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kuudes jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Kulutusluottosopimuksista ja neuvoston direktiivin 87/102/ETY kumoamisesta 23.4.2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/48/EY 23 artiklaa ja 30 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, etteivät ne ole esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaisille kansallisille säännöksille, joiden mukaan luotonantajan on rikosoikeudellisten seuraamusten uhalla noudatettava vaihtuvan koron alaan liittyviä velvollisuuksia kyseisten säännösten voimaantulopäivänä voimassa olleiden sopimusten osalta, koska nämä luottosopimukset eivät kuulu kyseisen direktiivin aineelliseen soveltamisalaan ja koska tätä ei myöskään panna täytäntöön mainituilla velvollisuuksilla.

Allekirjoitukset